

پیش نویس قانون اساسی موقت کشور ایران

در پی سرنگونی رژیم ضد مردمی جمهوری اسلامی، این قانون، در چهار فصل و ۷۰ اصل، به عنوان قانون اساسی موقت کشور ایران، تا هنگام برپایی حکومت پایدار برگزیده ی مردم، بر اداره ی امور کشور حاکم است. حکومت موقت گذار ملی مکلف است ضمن زدودن آثار رژیم سرنگون شده ی جمهوری اسلامی و تأمین نظم، امنیت و آزادی های سیاسی و مدنی در کشور ایران، کار برگزاری انتخابات همگانی آزاد مجلس ملی مؤسسان برای تدوین و تصویب قانون اساسی پایدار کشور ایران و برپا ساختن نهاد های حکومتی پایدار برآمده از آن را به انجام رساند. همزمان با برپا شدن نهاد های حکومتی پایدار برآمده از قانون اساسی پایدار نوین، نهاد های حکومتی موقت خودبخود منحل می شوند و همه ی اقتدارات حکومتی اعضای آنها به نهاد های حکومتی پایدار منتقل می گردند. انحلال کامل حکومت موقت گذار ملی پس از گذشت حد اکثر یک سال از تاریخ برپا شدن آن خواهد بود.

فصل نخست: مبانی و ضروریات

اصل ۱- این قانون، به عنوان قانون اساسی موقت کشور ایران، از هنگام سرنگونی رژیم جمهوری اسلامی بر اداره ی امور کشور حاکم می باشد و قانون اساسی جمهوری اسلامی لغو می گردد.

اصل ۲ - حکومت موقت گذار ملی، زمام امور و اداره ی کشور ایران را تا برپایی نهاد های حکومتی پایدار، که بنا بر قانون اساسی پایدار مصوب مجلس ملی مؤسسان تشکیل خواهند شد، در دست می گیرد.

اصل ۳ - نهاد های حکومتی ضد مردمی رژیم جمهوری اسلامی، شامل بیت رهبری، شورای نگهبان قانون اساسی، مجلس خبرگان، مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت، سپاه پاسداران، بسیج مستضعفین، دادگاه ها و دادرهای انقلاب اسلامی و ویژه ی روحانیت، وزارت اطلاعات، هسته های گزینش، سازمان تبلیغات اسلامی و ستادهای نماز جمعه منحل می شوند. شورای عالی موقت (تعریف شده در اصل ۱۴ این قانون) می تواند نسبت به انحلال نهادهای دیگری نیز، که هدفشان اعمال سلطه ی رژیم جمهوری اسلامی بوده است، تصمیم گیری کند. کار تصفیه ی مالی و اداری نهادهای منحل شده بر عهده ی دولت موقت می باشد.

اصل ۴ - قوانین و مقررات پیرامون قصاص، حدود و دیات و قوانین و مقررات پیرامون نهادهایی که بر پایه ی این قانون منحل می شوند، لغو می گردند. شورای موقت قانونگذاری (تعریف شده در اصل ۲۴ این قانون) می تواند نسبت به لغو دیگر قوانین و مقرراتی، که در راستای حاکمیت رژیم جمهوری اسلامی وضع شده اند، تصمیم گیری کند. در موضوعات قوانین کیفری ای، که بر پایه ی این قانون لغو می شوند، قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۲ اجرا می گردد.

اصل ۵ - انتخابات همگانی مجلس ملی مؤسسان در ششمین ماه زمامداری حکومت موقت گذار ملی برگزار خواهد شد. مجلس ملی مؤسسان در مدت یک هفته از روشن شدن نتایج انتخابات آغاز به کار می کند و در مدت دو ماه از آغاز به کار، قانون اساسی پایدار جدید را تدوین و تصویب می نماید. در مدت دو ماه از تصویب قانون اساسی پایدار، انتخابات همگانی برای تعیین نهادهای حکومتی پایدار نوین، به قراری که در قانون اساسی پایدار پیش بینی می شود، برگزار خواهد شد.

اصل ۶ - حکومت موقت گذار ملی باید امکان نظارت داخلی و بین المللی را بر انتخابات مجلس ملی مؤسسان فراهم سازد. حکومت موقت گذار ملی مکلف است از سازمان ملل متحد و اتحادیه ی اروپا برای نظارت بر انتخابات مجلس ملی مؤسسان رسماً دعوت نماید.

اصل ۷ - عنوان رسمی کشور ایران، "کشور مردمسالار ایران" می باشد.

اصل ۸ - پرچم کشور ایران، به سه رنگ سبز، سفید و سرخ (از بالا به پایین)، می باشد.

اصل ۹ - زبان و خط رسمی و مشترک کشور ایران فارسی است. در استان هایی از کشور، که زبان مادری بیشتر ساکنان آنها زبانی غیر از فارسی است، آن زبان نیز در کنار زبان فارسی رسمی خواهد بود.

اصل ۱۰ - تاریخ رسمی کشور ایران تاریخ هجری خورشیدی است.

فصل دوم: ساختار و کارکرد های سیاسی حکومت موقت گذار ملی

اصل ۱۱ - حکومت موقت گذار ملی از نهادهای زیر تشکیل می شود:

۱- شورای عالی موقت

۲- دولت موقت

۳- شورای موقت قانونگذاری

۴- شورای موقت دادگستری

اصل ۱۲ - حکومت موقت گذار ملی باید در دوران حاکمیت خود:

۱- آثار سلطه ی رژیم جمهوری اسلامی را در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه ی ایران، با رعایت منافع ملی ایران، از میان ببرد،

۲- نظم، امنیت و آزادی های سیاسی و مدنی را برای همه ی ایرانیان و ساکنان کشور ایران فراهم کند،

۳- زمینه ی لازم برای برگزاری انتخابات آزاد همگانی مجلس ملی مؤسسان

برای تدوین قانون اساسی پایدار ایران، به ویژه امکان فعالیت سیاسی آزادانه و امن برای همه ی اشخاص، سازمان ها و جریان های سیاسی و اجتماعی را فراهم سازد،

۴- انتخابات آزاد همگانی مجلس ملی مؤسسان را در ششمین ماه زمامداری خود برگزار کند،

۵- از منافع ملی و یکپارچگی سرزمینی کشور ایران پاسداری نماید.

اصل ۱۳ - همه ی نهاد های چهارگانه ی حکومت موقت گذار ملی، در حدود تصدی و اختیار خود، مکلف به اجرای این قانون اساسی و عملی ساختن تکالیف حکومت موقت گذار ملی، مندرج در اصل ۱۲ این قانون، می باشند.

اصل ۱۴ - شورای عالی موقت، بالاترین نهاد حکومت موقت گذار ملی است و از ۵ تن تشکیل می شود. اختیارات و تکالیف این شورا به شرح زیر است:

۱- برگماردن نخست وزیر موقت، اعضای شورای موقت قانونگذاری و اعضای شورای موقت دادگستری،

۲- برگماردن و برکناری فرماندهان نیروهای نظامی و انتظامی کشور،

۳- حل اختلافات میان سه نهاد دیگر حکومت موقت به درخواست هریک از این سه نهاد،

۴- لغو مصوبات و تصمیمات شورای موقت قانونگذاری و دولت موقت به درخواست شورای موقت دادگستری و به دلیل ناسازگاری این مصوبات یا تصمیمات با این قانون اساسی،

اصل ۱۵- تصمیم های شورای عالی موقت، با اکثریت مطلق آرا (نصف + ۱) اعتبار می یابند.

اصل ۱۶- چنانکه هریک از اعضای شورای عالی موقت به سبب درگذشت، کناره گیری یا هر سبب دیگر از این شورا بیرون رود، شورای عالی موقت باید ظرف ۲۴ ساعت شخص دیگری را به عضویت این شورا برگمارد.

اصل ۱۷- بلافاصله پس از تشکیل نهاد های عالی اجرایی، قانونگذاری و قضایی ناشی از قانون اساسی پایدار، شورای عالی موقت خودبخود منحل خواهد گردید.

اصل ۱۸- دولت موقت، نهاد اجرایی حکومت موقت گذار ملی است. دولت موقت، سرپرستی و اداره ی تمامی دستگاه های وابسته به دولت (قوه ی مجریه) رژیم سرنگون شده را بر عهده دارد.

اصل ۱۹- شورای عالی موقت، نخست وزیر موقت را، که رئیس دولت موقت خواهد بود، برمی گمارد. نخست وزیر موقت، وزیران و مدیران خود را در چارچوب وزارتخانه ها و سازمان های وابسته به دولت (قوه ی مجریه) رژیم سرنگون شده برخواهد گمارد. دولت موقت می تواند پس از تشکیل، نسبت به دگرگون سازی ساختار دستگاه های اجرایی زیر سرپرستی خود، از جمله انحلال یا ادغام دستگاهی در دستگاهی دیگر، اقدام نماید.

اصل ۲۰- نخست وزیر موقت، با تصمیم شورای عالی موقت، که با آرای دست کم دو سوم اعضای این شورا به دست آمده باشد، برکنار می گردد.

اصل ۲۱- نخست وزیر باید هرماه گزارشی از کارهای دولت را به شورای عالی موقت تسلیم کند و همزمان گزارش کارهای خود را به آگاهی همگانی برساند.

اصل ۲۲ - چنانکه نخست وزیر موقت به سبب درگذشت، کناره گیری، برکناری یا هر سبب دیگر از ادامه ی کار بازماند، شورای عالی موقت باید ظرف ۲۴ ساعت شخص دیگری را به عنوان نخست وزیر موقت برگمارد.

اصل ۲۳ - همزمان با تشکیل نهاد اجرایی (دولت) پایدار ناشی از قانون اساسی پایدار، دولت موقت برآمده از این قانون خودبخود منحل خواهد شد و همه ی اختیارات آن به دولت پایدار جدید واگذار خواهد گردید.

اصل ۲۴ - شورای موقت قانونگذاری، نهاد قانونگذاری حکومت موقت گذار ملی است و از ۱۵ نفر تشکیل می شود.

اصل ۲۵ - اعضای شورای موقت قانونگذاری، توسط شورای عالی موقت برگمارده می شوند. برکناری هر یک از اعضای شورای موقت قانونگذاری با تصمیم این شورا، که با چهار پنجم آرای همه ی اعضای آن به دست آید، و سپس تأیید این تصمیم توسط شورای عالی موقت شدنی است.

اصل ۲۶ - شورای موقت قانونگذاری، پس از تشکیل، یکی از اعضا را به عنوان رئیس شورای موقت قانونگذاری بر می گزیند، که ریاست نشست ها و ریاست اداری این شورا را بر عهده خواهد داشت. برکناری رئیس شورای موقت قانونگذاری، با تصمیم این شورا که با دو سوم آرای همه ی اعضا به دست آید، شدنی است.

اصل ۲۷ - شورای موقت قانونگذاری مکلف است:

۱- قوانین و مقرراتی را که در زمان رژیم جمهوری اسلامی وضع شده و محتوای ضد بشری، تبعیض آمیز یا ضد منافع ملی دارند، لغو کند،

۲- چنانکه به سبب لغو قانون یا مقرره ای خلأ قانونی مهمی در امور کشور پدید آید، قانون یا مقرره ی جدیدی وضع نماید.

اصل ۲۸ - مصوبات شورای موقت قانونگذاری با اکثریت مطلق اعتبار می یابند. این مصوبات باید در روزنامه ی رسمی کشور ایران منتشر شوند.

اصل ۲۹ - قوانین یا مقررات وضع شده توسط شورای موقت قانونگذاری، ۱۰ روز پس از انتشار در روزنامه ی رسمی کشور ایران لازم الاجرا خواهند بود، مگر آنکه این شورا مهلت کوتاه تری را برای اجرای قانون یا مقرره ی ویژه ای تعیین نماید. در موارد فوری، به تشخیص شورای موقت قانونگذاری، ممکن است

قانون یا مقررہ ای حتی پیش از انتشار در روزنامه ی رسمی کشور به اجرا گذارده شود.

اصل ۳۰ - قوانین و مقررات وضع شده توسط شورای موقت قانونگذاری، تا حد اکثر دو سال پس از زمان اجرایی شدن معتبر خواهند بود.

اصل ۳۱ - قوانین و مقررات وضع شده توسط شورای موقت قانونگذاری نباید با این قانون اساسی ناسازگار باشند. شورای عالی موقت می تواند هر یک از مصوبات شورای موقت قانونگذاری را که شورای موقت دادگستری مغایر با این قانون اساسی تشخیص دهد و درخواست ابطال آن را نماید، باطل سازد.

اصل ۳۲ - چنانکه هر یک از اعضای شورای موقت قانونگذاری به سبب درگذشت، کناره گیری، برکناری یا هر سبب دیگر از این شورا بیرون رود، این شورا باید ظرف ۷ روز شخص دیگری را به عضویت خود برگمارد.

اصل ۳۳ - همزمان با تشکیل نهاد قانونگذاری پایدار ناشی از قانون اساسی پایدار، شورای قانونگذاری موقت ناشی از این قانون خودبخود منحل خواهد شد و همه ی اختیارات آن به نهاد قانونگذاری پایدار جدید واگذار خواهد گردید.

اصل ۳۴ - شورای موقت دادگستری، نهاد قضایی حکومت موقت گذار ملی است و از ۱۵ حقوقدان تشکیل می شود.

اصل ۳۵ - رئیس و دیگر اعضای شورای موقت دادگستری توسط شورای عالی موقت برگمارده می شوند. برکناری هر یک از اعضای شورای موقت دادگستری با تصمیم این شورا، که با چهار پنجم آرای آن به دست آید، و سپس تأیید این تصمیم توسط شورای عالی موقت شدنی است.

اصل ۳۶ - شورای موقت دادگستری، اداره ی امور همه ی دادگاه ها و دادرها و همه ی سازمان ها و مؤسساتی را که پیش از این به قوه ی قضائیه ی رژیم جمهوری اسلامی وابسته بوده اند، برعهده دارد. شورای موقت دادگستری می تواند نسبت به تغییر ساختار نهادهای تحت اداره ی خود، چون انحلال و ادغام یکی در دیگری، تصمیم گیری و اقدام نماید.

اصل ۳۷ - تصمیم گیری شورای موقت دادگستری، با اکثریت مطلق آرای اعضای آن اعتبار می یابد.

اصل ۳۸ - برگماردن رؤسای دادگستری و رؤسای سازمان ها و مؤسسات تحت اداره ی شورای موقت دادگستری بر عهده ی رئیس این شورا می باشد. رئیس شورا، نشست های شورا را ریاست می کند و وظایف هر عضو شورا را تعیین می نماید.

اصل ۳۹ - شورای موقت دادگستری باید هر یک از مصوبات و تصمیمات شورای عالی موقت، دولت موقت و شورای موقت قانونگذاری را که با این قانون اساسی ناسازگار تشخیص می دهد، اعلام کرده، از شورای عالی موقت لغو آن را درخواست نماید.

اصل ۴۰ - در صورتیکه رئیس شورای موقت دادگستری به سبب درگذشت، کناره گیری، برکناری یا هر سبب دیگر از این شورا بیرون رود، شورای عالی موقت باید ظرف ۴۸ ساعت شخص دیگری را به ریاست این شورا برگمارد.

اصل ۴۱ - شورای موقت دادگستری، وضعیت مالی و اداری همه ی دستگاه های حکومتی را بازرسی خواهد کرد و گزارش بازرسی خود را به شورای عالی موقت تسلیم خواهد نمود. گزارش تخلفات و سوء استفاده های دستگاه های مورد بازرسی باید برای آگاهی همگانی منتشر شوند.

اصل ۴۲ - در صورتیکه هر یک از اعضای شورای موقت دادگستری، بجز رئیس این شورا، به سبب درگذشت، کناره گیری، برکناری یا هر سبب دیگر از این شورا بیرون رود، شورای موقت دادگستری باید ظرف هفت روز شخص دیگری را به عضویت این شورا برگمارد.

اصل ۴۳ - همزمان با تشکیل نهاد قضایی پایدار ناشی از قانون اساسی پایدار، شورای دادگستری موقت ناشی از این قانون خودبخود منحل خواهد شد و تمام اختیارات آن به نهاد قضایی پایدار جدید واگذار خواهد گردید.

فصل سوم: حقوق مردم

اصل ۴۴ - هر کس از حق زندگی برخوردار است. هیچکس را نمی توان بدون مجوز قانونی از حق زندگی محروم ساخت.

اصل ۴۵ - هر کس دارای حق آزادی و امنیت شخصی است. آزادی هیچکس را نمی توان بدون مجوز قانونی سلب کرد.

اصل ۴۶ - هرکس که با مجوز قانونی بازداشت می شود، باید هنگام بازداشت از علت بازداشت خود آگاه شود. شخص بازداشت شده باید ظرف ۲۴ ساعت از زمان بازداشت به مرجع قضائی صالح معرفی شده، ادامه ی بازداشت یا آزادی او روشن گردد.

اصل ۴۷ - تن، مال، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است. هر اقدامی علیه مال، مسکن یا شغل کسی تنها با مجوز قانونی شدنی است.

اصل ۴۸ - شکنجه ی انسان ها، به هر عنوان، مطلقاً ممنوع است. هیچکس را نمیتوان با شکنجه به اقرار، دادن اطلاعات، شهادت یا سوگندی وادار کرد. اقرار، اطلاع، شهادت یا سوگندی که از راه شکنجه یا هر اجبار غیرقانونی دیگری به دست آید ارزش حقوقی ندارد.

اصل ۴۹ - بدرفتاری با کسانی که در بازداشت هستند یا به هر عنوان زندانی یا در تبعید می باشند و هتک حرمت و آبروی آنان ممنوع است .

اصل ۵۰ - هیچکس مجرم شناخته نمی شود، مگر جرم او در دادگاه صالح ثابت شده باشد. کیفر دادن اشخاص تنها به موجب قانون و با رأی دادگاه صالح شدنی است.

اصل ۵۱ - هرکس حق دادخواهی و رجوع به دادگستری دارد. در دادرسی با همه رفتار برابر خواهد شد.

اصل ۵۲ - هرکس حق برگزیدن و استخدام وکیل برای خود دارد. اگر طرف دعوایی توانایی برگزیدن و استخدام وکیل نداشته باشد، باید این امکان برایش فراهم شود.

اصل ۵۳ - وکیل مدافع هر متهم حق دارد از علت بازداشت متهم آگاه شود، با متهم دیدار کند، در تمام جلسات بازجویی متهم حضور پیدا کند و پیش از آغاز دادرسی به پرونده ی اتهامی دسترسی یابد.

اصل ۵۴ - هرکس حق دارد هر جا بخواهد اقامت کند و به هر جا بخواهد رفت و آمد نماید. هیچکس را نمی توان بدون مجوز قانونی از اقامت در جایی بازداشت یا به اقامت در جایی وادار کرد.

اصل ۵۵ - هرکس در داشتن و بیان هر عقیده و مذهبی آزاد است. هیچکس را نمی توان به دلیل داشتن یا بیان عقیده یا مذهبی مورد بازخواست یا تعرض قرار داد.

اصل ۵۶ - همه ی مردم ایران، با هر قومیت، نژاد، عقیده، مذهب و جنسیت دارای حقوق برابر هستند. هرگونه تبعیض قومی، نژادی، عقیدتی، مذهبی و جنسیتی ممنوع است.

اصل ۵۷ - زنان از هر لحاظ با مردان حقوق برابر دارند. حکومت باید با به کار بستن تدابیر ویژه ای این برابری حقوق را تأمین نماید.

اصل ۵۸ - رسانه های همگانی، اعم از کتاب ها، مطبوعات، رسانه های صوتی و تصویری و اینترنتی از آزادی انتشار برخوردارند. هر محدودیتی برای رسانه های همگانی تنها با مجوز قانونی شدنی خواهد بود. رسیدگی قضایی به اتهامات رسانه های همگانی به طور علنی و با حضور هیأت منصفه انجام خواهد شد.

اصل ۵۹ - تشکیل و فعالیت سازمان های سیاسی، صنفی، اجتماعی، قومی و فرهنگی، شامل احزاب، انجمن ها، اتحادیه ها، سندیکاها و مانند اینها آزاد است. هیچکس را نمیتوان از شرکت در این سازمان ها بازداشت یا به شرکت در آنها وادار کرد. هر محدودیتی برای سازمان ها تنها با مجوز قانونی شدنی است.

اصل ۶۰ - برگزاری همایش ها، راهپیمایی ها و دیگر اجتماعات آزاد است. هیچ اجتماعی را نمیتوان به سبب ویژگی سیاسی یا عقیدتی آن ممنوع کرد. حکومت باید از امنیت برگزاری اجتماعات پاسداری نماید.

اصل ۶۱ - هر ایرانی بالای ۱۸ سال حق شرکت در انتخابات همگانی کشور را، اعم از انتخاب کردن و انتخاب شدن، دارا می باشد.

اصل ۶۲ - جلوگیری، بازرسی و شنود ارتباطات مردم، شامل ارتباطات پستی، تلفنی و مخابراتی، اینترنتی و مانند اینها بدون مجوز قانونی ممنوع است.

اصل ۶۳ - هرکس می تواند شغلی را که می خواهد برگزیند. هیچکس را نمی توان به سبب عقیده، مذهب، قومیت، نژاد یا جنسیت از شغلی محروم کرد.

اصل ۶۴ - همه ی مردم ایران از حق تأمین اجتماعی، شامل حق بازنشستگی، حق درمان و حق حمایت شدن در صورت از کار افتادگی یا بیکاری برخوردارند. هیچکس نباید از ضرورت های نخستین زندگی، شامل مسکن، خوراک، پوشاک و درمان، محروم باشد.

اصل ۶۵ - همه ی ایرانیان از حق آموزش تا هر سطحی برخوردارند. آموزش همگانی در مدارس تا پایان دوره ی متوسطه رایگان است. حکومت باید مراقبت کند تا همه ی کودکان و نوجوانان از آموزش همگانی در مدارس تا پایان دوره ی متوسطه برخوردار شوند.

اصل ۶۶ - هیچ ایرانی ای را نمیتوان از تابعیت کشور ایران محروم کرد، مگر به درخواست خود او.

اصل ۶۷ - کشور ایران به همه ی پیمان های بین المللی راجع به حقوق بشر که پیش از این مورد تصویب حکومت های وقت ایران قرار گرفته اند، بویژه میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، که در سال ۱۳۵۴ به تصویب حکومت وقت ایران رسیده اند، متعهد می باشد.

فصل چهارم: مسؤلیت، مالیات، تغییر

اصل ۶۸ - اعضای نهاد های چهارگانه ی حکومت موقت گذار ملی به سبب کردار های حکومتی خود مسؤول هستند و مصونیت قضایی ندارند.

اصل ۶۹ - اخذ هر گونه مالیات یا عوارض و نیز هرگونه بخشودگی و معافیت از مالیات و عوارض، تنها به موجب قانون شدنی است.

اصل ۷۰ - تغییر در این قانون، تنها در صورت پیش آمدن ضرورتی بزرگ یا وقوع رویدادی مهم و ناگهانی که چنین تغییری را ایجاب کند، و با تصمیم یکپارچه ی همه ی اعضای شورای عالی موقت شدنی است. فصل حقوق مردم، لزوم برگزاری انتخابات آزاد همگانی مجلس مؤسسان و اصول ۱، ۳ و ۷ این قانون غیر قابل تغییر می باشند.